

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Tertius, Sive Exempla Divinae Irae, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendae - Per Quadragesimam Anno M. DC. XLVIII. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

Praefatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48194)

PRAEFATIO.

Vantum bella secum vehunt malorum, tantum boni pax habet. Idcirco, quicumq; recte sentiunt, pacem bello anteponunt.

Sil lib. II.

Pax optima rerum.

Quas homini nouisse datum est : pax vna triumphis

Innumeris potior : pax custodire salutem, Et ciues aequare potens,

S. Augustin. in Plat. 84.

exclamat Poeta. Pax quid est? ait S. Augustinus, vbi nullum bellum est, vbi non est contradictio, vbi nihil resistit, nihil aduersum est; seu, vt Origenes loquitur, Pax dicitur, vbi nemo dissidet, nemo discordat: vbi nihil hostile, nihil barbarum geritur. Hanc igitur natura amat, suggerit ratio, optat quisquis belli expertus est calamitatem. Quae enim tigris (verba sunt S. Augustini) non filijs suis mitis immurmurat, & pacata feritate blanditur? Quis milvus quantumlibet solitarius rapinis circumuolat, non coniugium copulat, nidum congerit, oua confonet, & quasi cum sua matre familias societatem domesticam, quanta potest pace, conseruat? Quanto magis homo fertur quodammodo naturae suae legibus ad ineundam societatem pacemq; cum hominibus, quantum in ipso est omnibus obtinendam, cum etiam mali pro pace suorum belligerent, omnesque si possint suos facere velint, vt vni cuncti, & cuncta deseruiant? Quid quod, vt egregie S. Gregorius Nazianzenui disputat, omnia, quaecumq; in hoc Mundo existunt, solo dissidio perire, sola pace soleant conseruari? Calum & solum, omniaq; elementa, omnia regna atque imperia, omnes gentes & vrbes, omnes Respublica & communitates; ipsa Christi Ecclesia, ipsa corporis humani sanitas & valetudo, consensu stant, dissensu cadunt. Boetij interrogatio est: Nostine, omne quod est, tam diu manere atque persistere, quamdiu sit vnum, sed interire atque dissolui pariter atque vnum esse desierit? Denique pax & concordia, quasi manus nos ducit, teste Clemente Alexandrino, ad illam patriam, ad quam in caelo sitam omnes aspiramus, quae Hierusalem, id est, pacis visio nuncupatur, vt monet Hipponensis Antistes. Atque velut in compendio

Orig. in ep. ad Rom. 4. 1.

S. Augustin. lib. 19. de ciuit. c. 12.

S. Greg. Nazian. orat. 1 de Pace.

Boet. lib. 4 de Phil. consolat.

Clem. Alex. lib. 2. Strom. S. Augustin. lib. 9. de ciuit. cap. 11.

PRÆFATIO.

D. Gregorius Nazanzenus. Quidnam, ait, in doctrina nostra præstantissimum est? pax, addam etiam, vtilissimum. Contra, quid turpissimum ac perniciosissimum? voluntatum disjunctio.

Quod cum ita sit, unanimis vox est prudentum, Pacem te poscimus omnes, & ut sanctior ait author: Sicut nemo est, qui gaudere nolit, ita nemo est, qui nolit habere pacem; quam facile est amittere, difficile recuperare. Vt igitur nulli, in ea restauranda, parcatur labori, Deus, per ipsum quietis tranquillitatisq; amorem, homini ex se se nudo atque inermi desiderium pacis ingeneravit, quod est primus gradus ad pacem perveniendi. Inquire pacem, & persequere eam, ait Prophetæ. Et Apostolus: Pacem sequimini. Græcè, *ἠσώκετε*, sequimini, in qua verba Theophylactus scribit: Reputa etiam, quod dixit, persequimini, hoc est, pacem etiam remotam, & quæ procul est, studete comprehendere, eam ad vos ipsos attrahentes.

Quo pacto igitur tam diu desideratam pacem attrahemus? Paucis id doceri potest, si dicamus, pacem, de qua loquimur, per pacem esse impetrandam. Maxime enim nunc quidem, cum omnia bellis feruent, & periclitantur, de pace cum hostibus ineunda solliciti sumus. Hanc autem qua fronte à Deo petere possumus, quem ipsum scimus nos hostem habere? Si enim pax est quadam ordinata animi concordia cum Deo, cum seipso, cum proximo; quo modo pacem obtinere cum proximo meremur, si ipsi pacem facere nolumus cum Deo? Ipse est pax nostra, qui fecit utraque unum. Si pacem diligis, bello ne dederis causam. Rari sunt, qui pacem non inveniunt, si bona fide velle cœperint. Sed his ipsis, quibus dulce nomen pacis, pax amara est. Pacem itaque petentes, paci obstant; quia cum eo non conciliantur, qui ipse est pax nostra, & nos merito tamquam pacis hostes habet, quam diu illius sumus hostes. Quemadmodum igitur bella gerimus ob eam causam, ut in pace vivamus, ita & Deus hostes hostibus suis immittit, ut ex hostibus faciat amicos. Amicis autem dicit: Pacem meam do vobis.

Quisquis ergo pacem amat, & serio optat, quisquis armis est fatigatus, operam det, ut Dei amicus fiat. Frustra pacem se sperat cum hominibus habiturum, qui non habet pacem cum Deo; quia peccatis violavit, pœnitentia debet redintegrare. Pœnitentia aboleri peccata indubitanter credimus, & in ultimo vitæ spiritu,

S. Greg. Nazanzian. in orat. de moderat. one in disputando.

Virgil. lib. 2. Æneid.

S. Augustin. lib. 19. de civ. cap. 12.

Psal. 33. 35.

Hebr. 12. 14. Theophyl. in ep. Heb. loc. cit.

Ephes. 2. 14.

Aristot. lib. 10. Ethic. c. 7.

Ioan. 14. 27.

S. Augustin. de Eccles. dog. c. 48.

PRÆFATIO.

si admissorum pœniteat. Ideò percutit nos Deus, ut nos cum Publicano pectus percutiamus, & auxilium eius imploremus. Hoc est quod Ierem. 31. 19. Ieremias ait: Conuerte me, Domine, & conuertar. Et: postquam conuertisti me, egi pœnitentiam. Est itaq; iste circulus, creat nos Dominus, & beneficijs cumulat, nos ingrati pro beneficijs malefacta reponimus. Sed neque tum cessat benefacere, dum enim castigat, vult ut icti sapiamus, sanasq; nos percutiendo: itaque dum sentimus verberantem, sub flagello, culpam agnoscimus, iustitiamq; eius prædicamus, quando fatemur, pœnam nos meruisse.

Quid. lib. 1.
de Ponto.

Talia cælestes fieri præconia gaudent,
Ut sua quid valeant numina teste probent.
Sæpe leuant pœnas, ereptaq; lumina reddunt,
Cum bene peccati pœnituisse vident.

Matth. 8. 25. Quoniam igitur inter medias luclamur procellas, & Mars est in furore, clamemus ad Dominum: Salua nos, perimans. Sed non exaudiemur nisi pœnitentes. Neque perinde animam fontes floridos reddunt hortos, ut plantam deprecationis fontes lachrymarum irrigantes faciunt in summam altitudinem exerescere, ait S. Chrysostomus. Et D. Hieronymus: O felix pœnitentia, quæ ad se Dei trahit oculos!

S. Hieronym. in Epitaphio Fabiolæ.
S. Basil hom. 8. & 29. in diuites auaros, & de Pœnit. 12. in Matth. S. Augustin. serm. 104. & 124. de temp. S. Ambros. lib. 1. de Pœnit. Et in orat. funeb. de obitu Theodosij.

Hac de causa, merito, quotquot ad populum dicimus, per præsentis Quadragesime tempus, iussimus pœnitentiam prædicare; cuius ego fructus, necessitatem, ac partes, per Exempla sum explicaturus: neque sine exemplo. Nam video id etiam SS. PP. factituisse: ut enim homines ad suorum scelerum pœnitentiam adducerent, D. Basilius, Davidis, Achab, Manassis, Ninivitarum; D. Hieronymus, Elia & Ioannis Baptista; D. Augustinus, S. Petri Apostoli; D. Ambrosium, S. Mariae Magdalena & Theodosij Imperatoris lachrymas recensuerunt. Recensebo igitur & ego aliquot pœnitentes, quorum fletu & lachrymis dura diuinam iram pronocantium pectora molliantur, ut & ipsa Deum molliant in lachrymas resoluta.

CAPVT